

Original Article

Investigating the Role of Self-Esteem and Attachment Styles in Predicting Spouse Selection in Newly Married Couples or Those Who Are About to Get Married

Mitra Khateri¹, Reza Fallahchai^{2✉}, Abdolvahab Samavi³

1. Department of Psychology, Faculty of Humanities, University of Hormozgan, BandarAbbas, Iran.

2. Department of Psychology, Faculty of Humanities, University of Hormozgan, BandarAbbas, Iran.

3. Department of Psychology, Faculty of Humanities, University of Hormozgan, BandarAbbas, Iran.

Received: 2023/1/12

Revised: 2023/9/2

Accepted: 2023/12/15

Doi: [10.48308/jfr.20.1.6](https://doi.org/10.48308/jfr.20.1.6)

Abstract: The aim of this study is to investigate the role of self-esteem and attachment styles in choosing a spouse in Iranian couples who are newly married or about to be married. This research was of applied type and in terms of data collection method, it was descriptive, correlation of multivariate nominal logistic regression type with simultaneous method. The statistical population included newly married couples or those who are about to get married in 2022, from which 227 couples were selected by non-random sampling and the research tools included spouse selection styles (2018), three-dimensional self-esteem questionnaire (2014) and revised questionnaire, experiences in Close Relationships (1998). The data was analyzed through descriptive and inferential statistics with SPSS version 23 statistical software. The findings showed that there is a significant relationship between the way of choosing a spouse with self-esteem and attachment styles ($P < 0.05$); in the sense that self-esteem and attachment styles (secure, insecure-fearful and insecure-denying) are predictors of choosing a spouse, based on these results, it can be said that self-esteem and attachment styles are important variables and they should be considered in pre-marriage counseling.

Keywords: Attachment Styles, Self-Esteem, Spouse Selection, Couples.

How to cite: Khateri, M., Fallahchai, R., & Samavi, A. (2024). Investigating the Role of Self-Esteem and Attachment Styles in Predicting Spouse Selection in Newly Married Couples or Those Who Are About to Get Married. *Journal of Family Research*. 20(1): 6-23.

✉Corresponding Author Email Address. r.fallahchai@hormozgan.ac.ir

بررسی نقش عزت نفس و سبک‌های دلبستگی در پیش‌بینی انتخاب همسر در زوجین تازه ازدواج کرده یا در شرف ازدواج

میترا خاطری^۱، سیدرضا فلاح‌چای^{۲*}، سیدعبدالوهاب سماوی^۳

۱. گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه هرمزگان، بندرعباس، ایران.
۲. گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه هرمزگان، بندرعباس، ایران.
۳. گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه هرمزگان، بندرعباس، ایران.

پذیرش مقاله: ۱۴۰۳/۰۱/۲۹

دریافت نسخه اصلاح‌شده: ۱۴۰۳/۰۱/۲۶

دریافت مقاله: ۱۴۰۳/۰۱/۲۶

DOI: [10.48308/jfr.20.1.6](https://doi.org/10.48308/jfr.20.1.6)

هدف پژوهش حاضر بررسی نقش عزت‌نفس و سبک‌های دلبستگی در انتخاب همسر، در زوجین تازه ازدواج کرده یا در شرف ازدواج ایرانی بود. این پژوهش از نوع کاربردی و از نظر روش جمع‌آوری داده‌ها، توصیفی، همبستگی از نوع رگرسیون لجستیک اسمی چندوجهی، به روش هم‌زمان بود. جامعه آماری تحقیق شامل زوجین تازه ازدواج کرده یا در شرف ازدواج در سال ۱۴۰۰ بود که از بین آن‌ها، تعداد ۲۲۷ زوج به شیوه نمونه‌گیری غیرتصادفی داوطلبانه انتخاب شده و به ابزار پژوهش، شامل سبک‌های همسرگزینی (۱۳۸۸)، پرسش‌نامه سه‌بعدی عزت‌نفس (۲۰۱۴) و پرسش‌نامه تجدیدنظرشده تجارب در روابط نزدیک (۱۹۹۸) پاسخ دادند. داده‌ها از طریق آمار توصیفی و استنباطی با نرم‌افزار آماری SPSS نسخه ۲۳، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. یافته‌ها نشان داد که بین شیوه انتخاب همسر با عزت‌نفس و سبک‌های دلبستگی رابطه معناداری وجود دارد ($P < 0.05$)؛ به این معنا که عزت‌نفس و سبک‌های دلبستگی (ایمن، نایمن هراسان و نایمن انکارکننده) پیش‌بینی‌کننده شیوه انتخاب همسر می‌باشند، براساس این نتایج می‌توان گفت که عزت‌نفس و سبک‌های دلبستگی به‌عنوان یک آیتم مهم در مشاوره‌های پیش از ازدواج مورد توجه قرار گیرد.

کلیدواژه‌ها: سبک‌های دلبستگی، عزت‌نفس، انتخاب همسر، زوجین.

استناد به این مقاله: خاطری، م.، فلاح‌چای، ر.، و سماوی، ع. (۱۴۰۳). بررسی نقش عزت‌نفس و سبک‌های دلبستگی در پیش‌بینی انتخاب همسر در زوجین تازه ازدواج کرده یا در شرف ازدواج. *فصلنامه خانواده‌پژوهی*. ۲۰(۱)، ۶-۲۳. doi: [10.48308/jfr.20.1.6](https://doi.org/10.48308/jfr.20.1.6)

*نویسنده مسئول: r.fallahchai@hormozgan.ac.ir

مقدمه

نظام خانواده از مهم‌ترین نظام‌های اجتماعی به شمار می‌آید که براساس ازدواج شکل می‌گیرد و می‌تواند جایگاه مناسبی برای شکل‌گیری و انسجام نزدیک‌ترین و صمیمانه‌ترین روابط باشد (کیانی، اسماعیلی و بشیرگنبدی، ۱۳۹۹). بدیهی است افراد تلاش می‌کنند تا با استفاده از ابزارهایی که در اختیار دارند این مسیر را به بهترین نحو پشت‌سر گذارند و و بهترین شریک زندگی را برای خود انتخاب کنند تا به دنبال آن زندگی مشترکی سرشار از رضایت و سلامت روان‌شناختی به دست آورند (وانگ و همکاران^۱، ۲۰۲۴). پژوهش‌ها نشان داده‌اند که نحوه انتخاب همسر یکی از مهم‌ترین انتخاب‌های فرد در زندگی بوده و در تکامل و رشد شخصیت انسان نقش مهمی دارد (آدامچیک^۲، ۲۰۱۷؛ اسلام^۳، ۲۰۲۱). احساس خوشبختی در زندگی آینده یا نارضایتی زندگی زناشویی به انتخاب فرد در زمان ازدواج بستگی دارد (میراحمدی، فاتحی‌زاده، اعتمادی و همکاران، ۱۳۹۸).

مارکمن^۴ (۱۹۹۳) خود تصریح می‌کند که بسیاری از مشکلات خانوادگی ریشه در نوع انتخاب همسر دارد که می‌توان گفت صرف‌کردن وقت و انرژی در این مرحله می‌تواند مقدمه‌ای برای دستیابی به زندگی سالم و فرح‌بخش باشد. درواقع موفقیت در انتخاب همسر اولین مرحله در چرخه زندگی خانوادگی است که موفقیت در مراحل بعدی را به شدت تحت‌تأثیر قرار می‌دهد (ماخلیو^۵، ۲۰۲۳). واقعیت این است که در جامعه، برخی از افراد به‌صورت کاملاً فردی دست به انتخاب می‌زنند درحالی‌که برخی دیگر با کمک و راهنمایی خانواده، فردی را به‌عنوان همسر برمی‌گزینند. در این بین، دوستی‌ها و تعاملات پیش از ازدواج معنا پیدا می‌کنند (جوهری محمدی، کلانترکوشه و فرح‌بخش، ۱۳۹۴). درواقع ازدواج بر مبنای عشق از لحاظ تاریخی بسیار نوظهور است، ازدواج‌ها در گذشته یک اتحاد رسمی و خشک برای رسیدن به یک نتیجه منطقی و از قبل حساب‌شده بود درحالی‌که امروزه دختر و پسر، از ازدواج هدفی گران‌قدرتر و والاتر دارند: آن‌ها می‌خواهند تا همبستگی روحی قوی با همسر خود پیدا کنند و در زندگی تماسی مداوم و لذت‌بخش با روح و جسم همسر خود داشته باشند (رجبی، عباسی و اهوازی، ۱۳۹۴). به دیگر بیان، در گذشته نقش جوانان در انتخاب همسر و تصمیم‌گیری برای ازدواج نقش فعالی نبود و بیشتر بار این مسئولیت بر دوش خانواده‌ها و دوستان بود؛ درحالی‌که امروزه برخلاف گذشته، دختر و پسر بیشترین مسئولیت را در امر ازدواجشان بر عهده گرفته‌اند (بشیرگنبدی، درگاهی، احمدبوکانی و فداکار، ۱۴۰۰).

در این راستا، ایماموگلو، آدس و ویسفلد^۶ (۲۰۱۹) طی مطالعه‌ای که با هدف بررسی تأثیر انتخاب همسر در رضایت زناشویی همسران انجام دادند به این نتیجه رسیدند که همسرانی که خودشان همسرانشان را انتخاب کرده بودند، نسبت به همسرانی که توسط دیگران انتخاب شده بودند، محبت بیشتری نشان دادند. با این حال، برخی دیگر از تحقیقات، حاکی از رابطه بین این نوع از انتخاب با پایین بودن کیفیت زندگی مشترک دارد (هانت^۷، ۲۰۰۹؛ مانینگ و اسماک^۸، ۲۰۰۵؛ کلاین^۹ و همکاران، ۲۰۰۴).

توجه به این نکته ضروری است که انتخاب همسر توسط خود فرد تحت‌تأثیر عوامل مختلف قرار می‌گیرد. یکی از این عوامل نقش عزت‌نفس^{۱۰} در انتخاب همسر است. در سال‌های اخیر تقویت عزت‌نفس و افزایش آن در روابط عاشقانه بیشتر مورد توجه و علاقه افراد بوده است. تحقیقات نشان داده است عزت‌نفس به‌عنوان ارزیابی ذهنی فرد از ارزش وی یا فرد به‌عنوان یک شخص تعریف می‌شود (دونلان^{۱۱}، ۲۰۱۱). این ارزیابی ذهنی در

اواخر بلوغ و جوانی افزایش می‌یابد و افراد از نظر میزان عزت‌نفس با یکدیگر تفاوت دارند (اورث و روبینس^{۱۲}، ۲۰۱۴؛ لوسیانو و اورث^{۱۳}، ۲۰۱۷). اخیراً محققان ماهیت عزت‌نفس را به‌عنوان انگیزه‌ای در خدمت اهداف دیگر بررسی کرده‌اند؛ یکی از نظریه‌های رایج کنونی در مورد عزت‌نفس، آن را در درجه اول، به‌عنوان ارزیابی موفقیت‌های فعلی فرد در زندگی می‌داند (براس و دیلون^{۱۴}، ۲۰۲۲). عزت‌نفس یک درک فردی، نگرش منفی یا مثبت است که افراد نسبت به خود دارند (مانتیرو و همکاران^{۱۵}، ۲۰۲۲). پژوهش‌های گوناگونی به بررسی نقش عزت‌نفس بر انتخاب همسر پرداخته‌اند؛ صمدی (۱۳۹۳) در پژوهشی نشان داد که بین مؤلفه‌های عزت‌نفس و نگرش به همسرگزینی رابطه وجود دارد و همین‌طور بین ویژگی‌های شخصیتی و عزت‌نفس همبستگی وجود دارد و ویژگی‌های شخصیتی و عزت‌نفس قادر به پیش‌بینی نگرش به همسرگزینی دانشجویان بوده است. تحقیقات صورت‌گرفته از سوی ارول و اورث^{۱۶} (۲۰۱۷) نیز نشان داد که عزت‌نفس بالا در روابط عاشقانه مفید است. بنابراین عزت‌نفس در روابط عاشقانه و انتخاب همسر نقش دارد.

همچنین مطالعات نشان داده‌اند که بین عزت‌نفس و دلبستگی^{۱۷} بزرگ‌سالان نیز رابطه معنی‌داری وجود دارد (یحیی و اظهر^{۱۸}، ۲۰۱۸). سبک‌های دلبستگی یکی از مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار در تعاملات بین‌فردی افراد است و سبک دلبستگی هر فردی ریشه در دوران کودکی او دارد و با توجه به محیطی که کودک در آن رشد و تحول یافته است، همان سبک دلبستگی در سال‌های بعدی زندگی و با بزرگ‌ترشدن فرد ادامه می‌یابد (آشته و کرمی، ۱۳۹۷). نظریه دلبستگی چهارچوبی قوی برای درک بهتر تفاوت‌های فردی در روند سازگاری در بزرگ‌سالی ارائه می‌دهد (مرادی و همکاران، ۲۰۱۸). دلبستگی پیوند عاطفی متقابل است که می‌تواند امنیت را ایجاد کند و سلامت روانی فرد را تعیین کند (رائو، ۲۰۱۷). مطالعات نشان می‌دهد که عدم دلبستگی ایمن در بزرگ‌سالی با کیفیت رابطه، رابطه منفی دارد؛ درحالی‌که دلبستگی ایمن با رضایت در روابط عاشقانه رابطه مثبت دارد (بنسون، سویر و کریستنسن^{۱۹}، ۲۰۱۳). در نتیجه تلاش‌ها برای ایجاد سبک دلبستگی ایمن مورد توجه محققان و روان‌شناسان بالینی که با زوجین کار می‌کنند قرار گرفته است (سیمپسون^{۲۰}، ۲۰۱۳). آشته و کرمی (۱۳۹۷)، نشان دادند که مؤلفه‌های ویژگی‌های شخصیتی، سبک‌های دلبستگی و جو خانوادگی با مؤلفه‌های نگرش به ازدواج رابطه معنادار دارد. همچنین در مطالعه‌ای دیگر که توسط خزایی و همکاران (۱۳۹۴) انجام گرفت، مشخص شد که تنوع در سبک‌های دلبستگی به تنوع در شیوه‌های نگرش انتخاب همسر منتهی می‌شود. رازقی و همکاران (۱۳۹۴) نیز نشان دادند که سبک دلبستگی اجتنابی با ملاک مطیع بودن رابطه مثبت معنادار داشت؛ درحالی‌که سبک ایمن با ملاک‌های مطیع بودن رابطه منفی معنادار داشت.

با این حال، مطالعات اندکی در خصوص بررسی نقش این دو متغیر بر انتخاب همسر در افراد تازه ازدواج کرده یا در شرف ازدواج صورت پذیرفته است و غالب مطالعات قبلی در سایر جوامع آماری بوده است که با توجه به این امر، انتخاب این جامعه آماری لازم و ضروری است. از طرفی با توجه به شواهد و نتایج متناقض در پیشینه پژوهش مربوط به متغیر سبک‌های دلبستگی، انجام چنین پژوهشی لازم است. همچنین انجام این مطالعه و بررسی نقش عزت‌نفس و سبک‌های دلبستگی در انتخاب همسر می‌تواند در آینده‌ای نه‌چندان دور، موجب تقویت یا تضعیف عزت‌نفس و سبک‌های دلبستگی و به‌واسطه آن، شامل نتایجی برای آموزش و مشاوره پیش از ازدواج، مشاوران و درمانگران زوجین، آماده‌سازی و اطلاع‌رسانی به متقاضیان ازدواج در مورد اهمیت نقش همسرگزینی و سبک‌های دلبستگی و عزت‌نفس و کمک به آن‌ها برای درک بهتر همسر آینده‌شان باشد.

در نتیجه این پژوهش بستری است قدرتمند، در جهت ارائه راهکارهای ارزشمند و مفیدی برای زوجین تازه ازدواج کرده و در شرف ازدواج و همچنین بستری است مفید و بارز برای روان‌شناسان و مشاورانی که در زمینه زوجین و ازدواج فعالیت دارند. با توجه به آنچه اشاره شد، پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش عزت‌نفس و سبک‌های دلبستگی در پیش‌بینی انتخاب همسر در زوجین تازه ازدواج کرده یا در شرف ازدواج انجام گرفت.

روش

پژوهش حاضر کاربردی و روش آن توصیفی - همبستگی، از نوع رگرسیون لجستیک اسمی چندوجهی، به روش هم‌زمان بود. جامعه آماری این تحقیق شامل کلیه زوجین تازه ازدواج کرده یا در شرف ازدواج ایرانی و ساکن ایران، در سال ۱۴۰۰ بود که حداقل یک سال از ارتباطشان (چه زناشویی، چه رابطه نامزدی) سپری شده باشد. در این پژوهش، برای انتخاب نمونه از روش نمونه‌گیری غیرتصادفی داوطلبانه استفاده شد. با توجه به اینکه پژوهش حاضر دارای دو متغیر پیش‌بین و یک متغیر ملاک بود و با در نظر گرفتن پیشینه پژوهش، حجم نمونه ۲۲۷ زوج انتخاب شد. افراد به صورت داوطلبانه و توسط لینکی که برای آن‌ها فرستاده شد، بعد از داشتن آگاهی و رضایت، به صورت آنلاین به صفحه پرسش‌نامه‌های این پژوهش هدایت شده و فرم‌ها را تکمیل کردند.

ابزار پژوهش

پرسش‌نامه تعیین سبک‌های همسرگزینی: این پرسش‌نامه توسط مظاهری (۱۳۸۸) ساخته شده است که دارای یک پرسش پنج‌گزینه‌ای در خصوص تعیین سبک همسرگزینی آزمودنی است. آزمودنی‌ها با انتخاب یکی از این گزینه‌ها، در یکی از پنج سبک ازدواج طبقه‌بندی می‌شوند: «من تا قبل از ازدواج همسرم را نمی‌شناختم، از طریق خواستگاری با رضایت خود و موافقت والدین با او ازدواج کردم» (خواستگاری با رضایت خود و خانواده)، «من تا قبل از ازدواج همسرم را نمی‌شناختم، از طریق خواستگاری و بدون رضایت و با اجبار ازدواج کردم» (خواستگاری و ازدواج اجباری)، «من قبل از ازدواج با همسرم آشنا بودم و با موافقت خود و خانواده ازدواج کردم» (آشنایی و ازدواج با موافقت خانواده‌ها)، «من و همسرم قبل از ازدواج شیفته و خواهان یکدیگر بودیم و علی‌رغم مخالفت خانواده‌ها ازدواج کردیم» (شیفتگی و ازدواج علی‌رغم مخالفت خانواده‌ها) و «با همسرم آشنا و مرتبط بودم، اما به نوعی مجبور به ازدواج با وی شدم» (آشنایی و ازدواج اجباری). این پرسش‌نامه علاوه بر این، اطلاعات جمعیت‌شناختی آزمودنی‌ها و همسر آن‌ها را شامل می‌شود. به دلیل آنکه این پرسش‌نامه فقط دارای یک سؤال می‌باشد، فاقد معیارهای نیاز به پایایی است؛ از سوی دیگر روایی پرسش‌نامه از نوع محتوایی است؛ به این معنی که پرسش‌نامه و گزینه‌های آن توسط چند تن از متخصصان روان‌شناسی و مشاوره خانواده مورد تأیید قرار گرفته است که در پژوهش مظاهری (۱۳۸۸)، محمدی، کوشه و فرحبخش (۱۳۹۴)، بهروان و همکاران (۱۳۹۵) و خانی و همکاران (۱۳۹۵) استفاده و تأیید شده است.

پرسش‌نامه سه‌بعدی عزت‌نفس: مقیاس سه‌بعدی عزت‌نفس براساس سیستم سه‌بعدی (عزت‌نفس مبتنی بر ارزش، مبتنی بر کارآمدی، و عزت‌نفس مبتنی بر اصالت) توسط استتس و برک^{۲۱} (۲۰۱۴) با هدف سنجش این سه بعد ساخته شد. در این پژوهش از ۲۱ ماده‌ای که دارای سه بعد ارزش، کارآمدی و اصالت که هر کدام

۷ گویه می‌باشد، استفاده شد. این مقیاس، عزت‌نفس را از نظر ارزش خود مورد بررسی قرار می‌دهد و شامل عزت‌نفس مبتنی بر ارزش، کارآمدی و مبتنی بر اصالت است. هرکدام از این ابعاد به یکی از سه انگیزه خود مرتبط است و هریک در درجه اول از طریق تأیید هویت اجتماعی/گروهی، نقشی و فردی به ترتیب ظهور می‌کند. داده‌ها مورد بررسی قرار گرفتند؛ بررسی این سه بعد عزت‌نفس، از جمله اندازه‌گیری ابعاد عزت‌نفس و ارزیابی ویژگی‌های روان‌سنجی آن‌ها، بررسی تأثیر تأیید هویت بر روی ابعاد مختلف عزت‌نفس و تحلیل رابطه علی بین ابعاد عزت‌نفس. به‌طور کلی، نتایج از اندازه‌گیری و اعتبار این سه بعد پشتیبانی می‌کند. هریک از این معیارها از مقیاس‌های ۷ ماده‌ای استفاده می‌کردند که توسط استتس و برک (۲۰۱۴) توسعه یافتند.

آیتم‌های مقیاس خود ارزش بخشی از آیتم‌های مقیاس عزت‌نفس روزنبرگ (RSES) (روزنبرگ، ۱۹۷۹)، همراه با برخی از آیتم‌های جدید ساخته شده‌اند. قابلیت اطمینان برای این مقیاس ۰/۹۲ بود. نمرات بالا نشان‌دهنده احساس بالای خودارزشمندی است. هفت گویه برای مقیاس خودکارآمدی شامل سه گویه از مقیاس تسلط پرلین (پرلین و همکاران^{۲۲}، ۱۹۸۱) و چهار آیتم تازه ایجاد شده بود. پایایی برای این مقیاس ۰/۸۹ بود که نمرات بالا نشان‌دهنده احساس بالای خودکارآمدی بود. هفت مورد برای مقیاس اصالت، همگی به‌تازگی ساخته شده‌اند. قابلیت اطمینان مقیاس ۰/۸۸ بود که نمرات بالا نشان‌دهنده احساس بالای صحت است. تحلیل عاملی تأییدی نشان داد که آیتم‌های هر مقیاس فقط بر روی مقیاسی که برای آن طراحی شده بود بارگذاری می‌شود (استتس و برک، ۲۰۱۴). این پرسش‌نامه توسط گراوند، سلمان و فلاح‌چای، در کشور ایران هنجاریابی شده و در مرحله چاپ می‌باشد. این نویسندگان پایایی آزمون را با استفاده از آلفای کرونباخ برای خودارزشمندی معادل ۰/۸۵، خودکارآمدی ۰/۸۶ و برای خرده‌مقیاس اصالت و اعتماد‌پذیری ۰/۸۴ گزارش کرده‌اند که مطلوب می‌باشد. همچنین روایی همگرا در این پژوهش معادل $AVE=0/470$ گزارش شد که قابل قبول است. در این پژوهش، پایایی کل پرسش‌نامه با استفاده از روش ضریب آلفای کرونباخ، ۰/۸۷ به دست آمد.

پرسش‌نامه تجدیدنظرشده تجارب در روابط نزدیک (ECR-R): برنان، کلارک و شاور^{۲۳} (۱۹۹۸) پرسش‌نامه خودگزارشی با عنوان تجارب در روابط نزدیک (ECR) را براساس سیستم دوبعدی ایجاد کردند. هدف آن ارزیابی دلبستگی در روابط عاشقانه است و در سال ۲۰۰۰، فرالی، والر و برنان^{۲۴} نسخه اصلاح‌شده (ECR-R) را منتشر کردند. ECR-R و ECR دو بعد نهفته که زیربنای ساختار دلبستگی است؛ یعنی اضطراب و اجتناب را اندازه می‌گیرند. اما ECR-R دقیق‌تر بود و اطلاعات بیشتری را فراهم می‌کند (فرالی و همکاران، ۲۰۰۰). در این پژوهش ECR-R از ۳۶ ماده‌ای که دارای دو بعد اضطرابی و اجتنابی، هرکدام ۱۸ گویه است، استفاده شد. بعد اضطرابی این پرسش‌نامه میزان نایمینی و ایمنی فرد از پاس‌خگویی و حضور همسر (مثال: اغلب نگران این هستم که همسر من خواهد با من بماند) و بعد اجتنابی میزان ایمنی و نایمینی فرد از نزدیک شدن به همسر را اندازه می‌گیرد (مثال: وقتی همسر من خیلی به من نزدیک می‌شود آشفته می‌شوم). این پرسش‌نامه به‌صورت لیکرت از ۱ تا ۷ پاسخ داده می‌شوند؛ یعنی از «به‌هیچ‌وجه» تا «خیلی زیاد». برای به‌دست‌آوردن نمره دلبستگی هر دو بعد، جمع نمره‌های هر فرد در هر دلبستگی بر تعداد سؤال‌های هر مقیاس یعنی عدد ۱۸ تقسیم می‌شود. فر چاپلید و فینی^{۲۵} (۲۰۰۶) نشان دادند که هریک از مقیاس‌های اضطراب و اجتناب از همسانی درونی بالایی برخوردارند به‌طوری که ضریب آلفا برای مقیاس اضطراب ۰/۹۲، و برای مقیاس اجتناب ۰/۹۳ بوده است. سیبلی و اورال^{۲۶} (۲۰۰۸)، ضریب آلفای کرونباخ را برای مقیاس اضطراب و اجتناب

به ترتیب ۰/۹۴ و ۰/۹۲ گزارش کردند. این مقیاس در داخل کشور توسط شکرکن و همکارانش (۱۳۸۵)، هنجاریابی شده است. برای محاسبه پایایی آن از روش آلفای کرونباخ و تنصیف زوج و فرد استفاده شد. ضریب پایایی برای خرده‌مقیاس اضطرابی معادل ۰/۸۲ و برای مقیاس اجتنابی ۰/۸۷ به دست آمد. در پژوهش حاضر، پایایی پرسش‌نامه تجدیدنظرشده تجارب در روابط نزدیک، با استفاده از روش ضریب آلفای کرونباخ، برای مقیاس اضطراب ۰/۸۶ و برای مقیاس اجتناب ۰/۹۰ و کل پرسش‌نامه ۰/۹۱ به دست آمد.

یافته‌های پژوهش

گروه نمونه شامل ۷۴ مرد (۲۷/۸ درصد) و ۱۵۳ زن (۷۲/۲ درصد) بودند. بیشتر افراد با فراوانی ۸۵ نفر (۳۷/۴ درصد)، در دامنه سنی ۲۱-۲۵ سال قرار داشتند و کمترین آن‌ها با فراوانی ۱۸ نفر (۷/۹ درصد)، ۳۶ سال به بالا بودند. بیشتر افراد با فراوانی ۹۲ نفر (۴۰/۵ درصد) دارای مدرک کارشناسی و کمترین آن‌ها با فراوانی ۱۷ نفر (۷/۵ درصد) دارای مدرک کاردانی بودند. بیشتر افراد با فراوانی ۷۲ نفر (۳۱/۷ درصد) دانشجوی بودند و کمترین آن‌ها با فراوانی ۲۱ نفر (۹/۳ درصد) دارای شغل دولتی بودند. بیشتر افراد با فراوانی ۱۲۲ نفر (۵۳/۷ درصد) درآمد خانوادگی بین یک تا پنج میلیون داشتند و کمترین آن‌ها با فراوانی ۲۶ نفر (۱۱/۵ درصد) درآمد بالای هشت میلیون داشتند و نیز ۱۷ نفر (۷/۵ درصد) درآمدی نداشتند. مدت رابطه و ازدواج ۶۱ نفر (۲۶/۹ درصد) بین سه تا شش ماه و برای ۱۶۶ نفر (۷۳/۱ درصد) بین شش تا دوازده ماه بود.

از نظر شاخص‌های آمار توصیفی در گروه در شرف ازدواج و تازه ازدواج کرده، یافته‌ها نشان داد ۱۰۹ نفر (۴۸ درصد) در گروه در شرف ازدواج و ۱۱۸ نفر (۵۲ درصد) در گروه افراد تازه ازدواج کرده بودند. در گروه افراد در شرف ازدواج ۳۱ مرد (۲۸/۴ درصد) و ۷۸ زن (۷۱/۶ درصد) و در گروه افراد تازه ازدواج کرده ۳۲ مرد (۲۷/۱ درصد) و ۸۶ زن (۷۲/۹ درصد) حضور داشتند. از نظر سن، در گروه افراد در شرف ازدواج، بیشتر افراد با فراوانی ۳۷ نفر (۳۳/۹ درصد) در دامنه سنی ۲۱-۲۵ سال قرار داشتند و کمترین آن‌ها با فراوانی ۱۰ نفر (۹/۲ درصد) ۳۶ سال به بالا بودند. همچنین در گروه افراد تازه ازدواج کرده، بیشتر افراد با فراوانی ۴۸ نفر (۴۰/۷ درصد)، در دامنه سنی ۲۱ تا ۲۵ سال قرار داشتند و کمترین آن‌ها با فراوانی ۸ نفر (۶/۸ درصد) بین دامنه سنی ۱۸ تا ۲۰ سال و نیز ۳۶ سال به بالا بودند. در گروه افراد در شرف ازدواج، بیشتر افراد با فراوانی ۳۵ نفر (۳۲/۱ درصد)، دارای مدرک کارشناسی و کمترین آن‌ها با فراوانی ۱۰ نفر (۹/۲ درصد)، دارای مدرک کاردانی بودند. همچنین در گروه افراد تازه ازدواج کرده بیشتر افراد با فراوانی ۵۷ نفر (۴۸/۳ درصد)، دارای مدرک کارشناسی و کمترین آن‌ها با فراوانی ۷ نفر (۵/۹ درصد)، دارای مدرک زیر دیپلم و کاردانی بودند. از نظر وضعیت شغلی، در گروه افراد در شرف ازدواج، بیشتر افراد با فراوانی ۳۳ نفر (۳۰/۳ درصد)، بدون شغل بودند و کمترین آن‌ها با فراوانی ۱۰ نفر (۹/۲ درصد)، دارای شغل دولتی بودند. همچنین در گروه افراد تازه ازدواج کرده، بیشتر افراد با فراوانی ۴۱ نفر (۳۴/۷ درصد) دانشجوی بودند و کمترین آن‌ها با فراوانی ۱۱ نفر (۹/۳ درصد)، دارای شغل دولتی بودند. از نظر میزان درآمد، در افراد در شرف ازدواج، بیشتر افراد با فراوانی ۶۱ نفر (۵۶ درصد)، درآمد خانوادگی بین یک تا پنج میلیون داشتند و کمترین آن‌ها با فراوانی ۱۲ نفر (۱۱ درصد) درآمد بالای هشت میلیون داشتند و نیز ۶ نفر (۵/۵ درصد) درآمدی نداشتند.

همچنین در افراد تازه ازدواج کرده، بیشتر افراد با فراوانی ۶۱ نفر (۵۱/۷ درصد)، درآمد خانوادگی بین یک تا پنج میلیون داشتند و کمترین آن‌ها با فراوانی ۱۴ نفر (۱۱/۹ درصد) درآمد بالای ۸ میلیون داشتند و نیز ۱۱ نفر (۹/۳ درصد) درآمدی نداشتند. از نظر مدت رابطه و ازدواج، در افراد در شرف ازدواج ۴۵ نفر (۴۱/۳ درصد) بین سه تا شش ماه و ۶۴ نفر (۵۸/۷ درصد) بین ۱۲-۶ ماه بودند. همچنین در افراد تازه ازدواج کرده، ۱۶ نفر (۱۳/۶ درصد) بین سه تا شش ماه و ۱۰۲ نفر (۸۶/۴ درصد) بین شش تا دوازده ماه بودند. سایر شاخص‌های توصیفی گروه نمونه به شرح زیر است:

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی عزت‌نفس براساس سبک‌های انتخاب همسر

متغیر	سبک انتخاب همسر	میانگین	انحراف استاندارد
ارزش	سبک اول	۱۲/۶۱	۲/۵۳
	سبک دوم	۹/۳۴	۲/۵۹
	سبک سوم	۱۴/۱۶	۲/۸۴
	سبک چهارم	۱۲/۰۸	۲/۷۰
	سبک پنجم	۹/۷۷	۲/۴۸
کارآمدی	سبک اول	۱۴/۳۴	۲/۷۶
	سبک دوم	۹/۹۳	۳/۵۸
	سبک سوم	۱۴/۷۰	۲/۷۹
	سبک چهارم	۱۳/۷۵	۲/۸۴
	سبک پنجم	۱۱/۱۶	۳/۱۴
اصالت	سبک اول	۱۶/۳۰	۲/۴۰
	سبک دوم	۱۲/۲۵	۳/۵۲
	سبک سوم	۱۷/۵۸	۲/۸۸
	سبک چهارم	۱۵/۴۵	۳/۰۲
	سبک پنجم	۱۴/۴۱	۳/۲۹
عزت‌نفس	سبک اول	۴۳/۲۶	۴/۹۸
	سبک دوم	۳۱/۵۳	۷/۴۷
	سبک سوم	۴۶/۴۵	۸/۰۸
	سبک چهارم	۴۱/۲۹	۵/۸۴
	سبک پنجم	۳۵/۳۵	۶/۲۴

جدول ۲. شاخص‌های توصیفی سبک‌های دلبستگی اضطرابی و اجتنابی

براساس سبک‌های انتخاب همسر

متغیر	سبک انتخاب همسر	میانگین	انحراف استاندارد
دلبستگی اضطرابی	سبک اول	۸۵/۴۲	۱۷/۰۳
	سبک دوم	۱۰۷/۹۳	۱۴/۶۴
	سبک سوم	۸۹/۳۳	۲۰/۵۹

متغیر	سیک انتخاب همسر	میانگین	انحراف استاندارد
دلبستگی اجتنابی	سیک چهارم	۹۵/۴۵	۱۹/۱۹
	سیک پنجم	۱۰۰/۸۰	۱۶/۶۰
	سیک اول	۸۴/۸۷	۱۳/۱۲
	سیک دوم	۹۹/۷۵	۱۱/۷۵
	سیک سوم	۸۶/۳۱	۱۵/۳۸
	سیک چهارم	۹۰/۶۶	۱۵/۲۳
	سیک پنجم	۹۰/۴۵	۱۳/۳۷

به‌منظور استفاده از رگرسیون لجستیک اسمی چندوجهی در جهت بررسی فرضیه‌ها نیاز به برقراری حداقل دو پیش‌فرض است که پیش‌فرض اول قرارداشتن متغیر وابسته در سطح سنجش اسمی چندوجهی و پیش‌فرض دوم قرارداشتن متغیرهای مستقل به‌صورت عامل (اسمی/ترتیبی) یا به‌صورت کووریت (فاصله‌ای/نسبی) است. از این‌رو متغیر وابسته سبک‌های انتخاب همسر در سطح سنجش اسمی چندوجهی و سبک‌های دلبستگی به‌صورت عامل (اسمی) و عزت‌نفس و مؤلفه‌های آن به‌صورت کووریت (فاصله‌ای/نسبی) بود و بنابراین پیش‌فرض‌های استفاده از رگرسیون لجستیک اسمی چندوجهی تأیید می‌شود.

جدول ۳. نتایج آزمون برازش مدل در فرضیه کلی

مدل	نسبت درست‌نمایی	کای اسکوئر	درجه آزادی	سطح معناداری
مدل صفر	۵۳۸/۹۴	-	-	-
مدل نهایی	۳۰۷/۱۸	۲۳۱/۷۶	۱۶	۰/۰۰۱

جدول ۳ نتایج آزمون برازش مدل را نشان می‌دهد. براساس نتایج فوق، مقدار کای اسکوئر در مدل نهایی ۲۳۱/۷۶ است و از آنجایی که سطح معناداری آن کمتر از ۰/۰۵ است در نتیجه مقدار معنادار است و نشان می‌دهد که مدل صفر منتفی است و مدل نهایی مدل خوبی است.

جدول ۴. نتایج ضریب تعیین پزودو در فرضیه کلی

آماره	کاکس و نل	نیجل کرک	مک‌فادن
مقدار	۰/۶۴۰	۰/۶۷۳	۰/۳۳۸

جدول ۴ نتایج ضریب تعیین پزودو را نشان می‌دهد. این سه ضریب در واقع نشان‌دهنده مقدار واریانس تبیین‌شده متغیر وابسته توسط مدل است. بر این اساس، نتایج نشان می‌دهد که مقدار واریانس تبیین‌شده سبک‌های انتخاب همسر بین ۳۳/۸ تا ۶۷/۳ درصد نوسان دارد که نشان می‌دهد واریانس نسبتاً بالایی از سبک‌های انتخاب همسر توسط مدل تبیین می‌شود.

جدول ۵. نتایج برآوردهای پارامتر در فرضیه کلی

متغیر وابسته	متغیر مستقل	بتا	خطای استاندارد	والد	درجه آزادی	سطح معناداری	نسبت بخت‌ها
سبک اول	ایمن	-۰/۴۴۷	۱/۱۱	۰/۱۶۱	۱	۰/۶۸۸	۰/۶۴۰
	هراسان	-۲/۷۴	۰/۹۰۵	۹/۱۹	۱	۰/۰۰۲	۰/۰۶۴

متغیر وابسته	متغیر مستقل	بتا	خطای استاندارد	والد	درجه آزادی	سطح معناداری	نسبت بخت‌ها
	بی‌تفاوت	-۲/۸۷	۱/۰۸	۶/۹۹	۱	۰/۰۰۸	۰/۰۵۷
	دل‌مشغول	۰	-	-	۰	-	-
	عزت‌نفس	۰/۲۱۸	۰/۰۴۹	۱۹/۶۲	۱	۰/۰۰۱	۱/۲۴
سبک دوم	ایمن	-۰/۲۲۸	۱/۵۹	۰/۰۲۰	۱	۰/۸۸۷	۰/۷۹۶
	هراسان	۰/۲۸۸	۱/۰۴	۰/۰۷۶	۱	۰/۷۸۳	۱/۳۳
	بی‌تفاوت	-۱/۶۸	۱/۴۸	۱/۲۸	۱	۰/۲۵۷	۰/۱۸۶
	دل‌مشغول	۰	-	-	۰	-	-
	عزت‌نفس	-۰/۰۹۵	۰/۰۴۶	۴/۲۹	۱	۰/۰۳۸	۰/۹۱۰
سبک سوم	ایمن	۳/۰۷	۱/۴۶	۴/۴۰	۱	۰/۰۳۶	۲۱/۷۴
	هراسان	-۱/۹۹	۱/۴۳	۱/۹۲	۱	۰/۱۶۵	۰/۱۳۶
	بی‌تفاوت	-۲/۱۸	۱/۷۳	۱/۵۸	۱	۰/۲۰۸	۰/۱۱۳
	دل‌مشغول	۰	-	-	۰	-	-
سبک چهارم	عزت‌نفس	۰/۲۵۱	۰/۰۵۴	۲۱/۴۰	۱	۰/۰۰۱	۱/۲۸
	ایمن	-۱/۰۸	۱/۲۹	۰/۶۹۲	۱	۰/۴۰۶	۰/۳۳۹
	هراسان	-۱/۵۷	۰/۹۷۹	۲/۵۹	۱	۰/۱۰۷	۰/۳۰۶
	بی‌تفاوت	-۲/۰۶	۱/۱۹	۲/۹۷	۱	۰/۰۸۵	۰/۱۲۷
	دل‌مشغول	۰	-	-	۰	-	-
	عزت‌نفس	۰/۱۶۸	۰/۰۵۱	۱۰/۸۶	۱	۰/۰۰۱	۱/۱۸

* طبقه مرجع سبک پنجم انتخاب همسر است.

زمانی که سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵ باشد، نشان از مفید بودن متغیر در مدل است و نسبت بخت‌ها نشان‌دهنده تغییر در متغیر مستقل و احتمال تغییر در متغیر وابسته را نشان می‌دهد که اگر مقدار بتا منفی باشد، نشان از کاهش احتمال وقوع در متغیر وابسته و مقدار بتای مثبت نشان از افزایش احتمال وقوع در متغیر وابسته است. براساس نتایج جدول فوق و با مشاهده کمتر بودن سطح معناداری از ۰/۰۵ در سبک اول انتخاب همسر (خواستگاری با رضایت خود و خانواده)، سبک‌های دلبستگی هراسان و بی‌تفاوت به ترتیب با میزان بخت ۰/۰۶۴ و ۰/۰۵۷ باعث کاهش و عزت‌نفس با میزان ۱/۲۴ باعث افزایش احتمال وقوع سبک اول انتخاب همسر می‌شود. در سبک دوم انتخاب همسر (خواستگاری و ازدواج اجباری)، عزت‌نفس با بخت ۰/۹۱۰ باعث کاهش احتمال وقوع سبک دوم انتخاب همسر می‌شود. در سبک سوم انتخاب همسر (آشنایی و ازدواج با موافقت خانواده‌ها)، سبک دلبستگی ایمن و عزت‌نفس به ترتیب با بخت‌های ۲۱/۷۴ و ۱/۲۸ باعث افزایش احتمال وقوع سبک سوم انتخاب همسر می‌شود. در سبک چهارم انتخاب همسر (شیفتگی و ازدواج علی‌رغم مخالفت خانواده‌ها)، عزت‌نفس با بخت ۱/۱۸ باعث افزایش احتمال وقوع سبک انتخاب همسر چهارم می‌شود. بنابراین با توجه به نتایج به‌دست‌آمده، فرضیه پژوهش تأیید می‌شود.

به‌منظور مقایسه افراد در شرف ازدواج با افراد تازه ازدواج کرده، از آزمون مانکوا استفاده شد. در این آزمون متغیر طول مدت رابطه و ازدواج کنترل شد. که نتایج آن به شرح زیر است.

جدول ۶. نتایج مقایسه افراد در شرف ازدواج و تازه ازدواج کرده در متغیرهای پژوهش

متغیر	گروه	میانگین	انحراف استاندارد	F	سطح معناداری
ارزش	در شرف ازدواج	۱۲/۳۰	۳/۹۹	۰/۶۲۶	۰/۴۲۹
	تازه ازدواج کرده	۱۲/۲۷	۳/۰۸		
کارآمدی	در شرف ازدواج	۱۳/۰۵	۳/۵۸	۳/۳۳	۰/۰۶۹
	تازه ازدواج کرده	۱۳/۶۱	۳/۲۹		
اصالت	در شرف ازدواج	۱۵/۶۷	۳/۴۹	۲/۸۳	۰/۰۹۴
	تازه ازدواج کرده	۱۵/۹۴	۳/۱۳		
عزت نفس	در شرف ازدواج	۴۰/۹۳	۹/۵۲	۲/۹۴	۰/۰۸۸
	تازه ازدواج کرده	۴۱/۸۳	۷/۶۱		
دلبستگی اضطرابی	در شرف ازدواج	۹۳/۲۱	۱۹/۷۴	۰/۲۹۴	۰/۵۸۸
	تازه ازدواج کرده	۹۲/۹۷	۱۹/۶۸		
دلبستگی اجتنابی	در شرف ازدواج	۸۹	۱۳/۸۹	۰/۷۷۹	۰/۷۷۹
	تازه ازدواج کرده	۸۸/۶۷	۱۵/۵۴		

براساس نتایج جدول فوق مشاهده می‌شود که سطح معناداری به‌دست‌آمده بیشتر از ۰/۰۵ است و این نشان می‌دهد بین متغیرهای پژوهش در دو گروه افراد در شرف ازدواج و افراد تازه ازدواج کرده تفاوت معناداری وجود ندارد.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش عزت نفس و سبک‌های دلبستگی در پیش‌بینی انتخاب همسر در زوجین تازه ازدواج کرده یا در شرف ازدواج صورت گرفت. نتایج به‌دست‌آمده نشان داد که عزت نفس و سبک‌های دلبستگی با انتخاب همسر در زوجین تازه ازدواج کرده و یا در شرف ازدواج در ارتباط بوده و می‌تواند آن را پیش‌بینی نماید، لذا فرضیه پژوهش تأیید شد. در ادامه به تبیین نتایج حاصله پرداخته خواهد شد. در خصوص سبک اول انتخاب همسر (خواستگاری با رضایت خود و خانواده)، نتایج نشان داد که سبک‌های دلبستگی هراسان و بی‌تفاوت باعث کاهش و عزت نفس باعث افزایش احتمال وقوع این سبک می‌شود. این یافته با مطالعاتی همچون وانگ و همکاران (۲۰۱۹)، ارول و اورث (۲۰۱۷) و صمدی (۱۳۹۳) در یک راستا می‌باشد. جهت تبیین این یافته می‌توان چنین بیان کرد که بزرگسالان دارای سبک دلبستگی ناایمن هراسان احساس می‌کنند دیگران به آن اندازه که آن‌ها دوست دارند، تمایل به صمیمی شدن نداشته و به همین دلیل اغلب نگران‌اند که همسرانشان آن‌ها را به‌طور واقعی دوست نداشته و یا اینکه نخواهند به زندگی با آن‌ها ادامه دهند. چنین افرادی دوست دارند که به‌طور کامل با دیگران از نظر عاطفی درآمیزند و همین موضوع گاهی موجب کناره‌گیری مردم از آن‌ها می‌شود. همچنین افراد بزرگسال دارای سبک دلبستگی ناایمن بی‌تفاوت، در صمیمی شدن با افراد چندان راحت نیستند. اعتمادکردن به دیگران و اجازه‌دادن به خود برای وابسته شدن به آن‌ها، برای این افراد مشکل است. این افراد امکان یاری دیگران را در هنگام بروز مشکلات، رد نموده و اغلب احساس می‌کنند همسرشان بیش از آنچه احساس راحتی می‌کنند، از آن‌ها می‌خواهد که خودمانی و صمیمی

باشند. همان‌طور که انتظار می‌رود فرد ایمن روندی طبیعی و مثبت را برای اکتشاف پیرامون خود طی می‌کند و کمتر توسط ناپایمنی‌های درونی برانگیخته می‌شود، لذا چنین ویژگی‌هایی در فرد موجب می‌شود تا رضایت فرد و متعاقباً خانواده‌ی وی در انتخاب همسر کاهش یابد. این در حالی است که عزت‌نفس بالا به‌عنوان یک ویژگی فردی موجب بهبود تصویر فرد و خانواده‌ی وی از او می‌گردد که منجر به انتخاب آگاهانه همسر شده و رضایت افراد را برای ازدواج در پی دارد (وانگ و همکاران، ۲۰۱۹).

در سبک دوم انتخاب همسر (خواستگاری و ازدواج اجباری)، نتایج نشان داد عزت‌نفس باعث کاهش احتمال وقوع سبک دوم انتخاب همسر می‌شود. این نتیجه با مطالعاتی همچون جمال نیک و همکاران (۲۰۲۰)، وانگ، ژائو و لی (۲۰۱۹)، ارول و اورث (۲۰۱۷)، لوسیانو و اورث (۲۰۱۷)، لوترسن و همکاران (۲۰۱۷)، ابراهیمیان (۱۳۹۸)، امانی و مجذوبی (۱۳۹۵) و صمدی (۱۳۹۳) همسو است. می‌توان گفت که عزت‌نفس باعث بالارفتن حس استقلال‌طلبی و ارزش فردی می‌شود و به فرد کمک می‌کند تا تصویر مناسبی از خود به دیگران ارائه داده و او ارزیابی صحیح و واقع‌بینانه‌ای از خود داشته باشد. در نتیجه، دیگران نیز ارزیابی‌های مناسبی از او به عمل آورده و با این شیوه فرد به شناخت صحیح‌تری از خود دست پیدا کرده و در نتیجه اعتماد به‌نفسش نیز افزایش پیدا می‌کند. در حالی که عزت‌نفس بالا ثمره‌ی برخورداری از یک تصویر مثبت فردی است. افرادی که سطح عزت‌نفس آن‌ها در حد مطلوبی قرار دارد، معمولاً دارای اعتماد به‌نفس هستند و از انگیزه‌ی بالایی نیز برخوردارند (کامرون و همکاران، ۲۰۱۰). همین امر موجب می‌شود تا در انتخاب همسر آگاهانه‌تر عمل کرده و توانایی برقراری یک ارتباط مؤثر را داشته باشند. به این ترتیب اطرافیان نیز به توانایی فرد اعتماد کرده و از اجبار آن‌ها کاسته می‌گردد.

همچنین طبق نتایج، در سبک سوم انتخاب همسر (آشنایی و ازدواج با موافقت خانواده‌ها)، سبک دلبستگی ایمن و عزت‌نفس باعث افزایش احتمال وقوع سبک سوم انتخاب همسر می‌شود. این نتایج با مطالعاتی مثل والنترو همکاران (۲۰۲۰)، ولنتاین و همکاران (۲۰۲۰)، ایماموگلو، آدس و ویسفلد (۲۰۱۹)، حبیبی و همکاران (۲۰۱۸) و یحیی و آژ (۲۰۱۸) در یک راستا می‌باشد. می‌توان گفت افراد دارای سبک دلبستگی ایمن، ارتباط با دیگران برایشان آسان است و از اینکه به دیگران تکیه کنند و نیز اجازه دهند که دیگران به آن‌ها تکیه کنند، احساس راحتی می‌کنند. این افراد از اینکه دیگران آن‌ها را ترک کنند و یا خیلی به آن‌ها نزدیک شوند، احساس نگرانی نمی‌کنند. اینسورث نیز رفتار دلبستگی در روابط بزرگ‌سالی را به‌عنوان اساس پدیده‌ی ایمنی در هسته‌ی زندگی انسان مورد تأکید قرار داد. او اظهار داشت که دلبستگی ایمن، عملکرد و شایستگی را در روابط بین‌فردی تسهیل می‌کند (اینسورث، ۱۹۷۸). بنابراین، بزرگ‌سالانی که واجد سبک دلبستگی ایمن هستند، در مقایسه به دیگر گروه‌ها، به‌سادگی قادرند با دیگران صمیمی شوند. این افراد چه هنگامی که خود وابسته‌ی شخصی شوند و چه هنگامی که شخصی وابسته‌ی آن‌ها شود، احساس آرامش می‌نمایند. اعتماد به‌خود و دیگران و همچنین رفتار اکتشافی و تقرب‌جویی جزو صفات بارز این افراد است. برای افراد ایمن چندان مهم نیست که با فردی مطیع ازدواج کنند و آشپزی و خانه‌داری خوب نیز برای آن‌ها اهمیتی ندارد. همچنین عزت‌نفس بالا نیز موجب می‌شود تا اعتماد خانواده‌ها به فرد افزایش یافته و در انتخاب همسر از وی حمایت نمایند.

در سبک چهارم انتخاب همسر (شیفتگی و ازدواج علی‌رغم مخالفت خانواده‌ها) نتایج نشان داد عزت‌نفس باعث افزایش احتمال وقوع سبک انتخاب همسر چهارم می‌شود. این نتایج با مطالعات جمال نیک و همکاران

(۲۰۲۰)، وانگ، ژائو و لی (۲۰۱۹)، ارول و اورث (۲۰۱۷)، لوسیانو و اورث (۲۰۱۷)، لوئرسن و همکاران (۲۰۱۷)، ابراهیمیان (۱۳۹۸)، امانی و مجدوبی (۱۳۹۵) و صمدی (۱۳۹۳) همسو می‌باشد. در تبیین این یافته می‌توان گفت عزت‌نفس بالا عامل مؤثری در برقراری ارتباط اجتماعی به شمار می‌رود؛ زیرا ارتباط عمیق‌تری را بین افراد ایجاد می‌کند. همچنین، هنگام برقراری روابط اجتماعی و یا همسرگزینی، تمایل به انتخاب فردی با سطحی برابر عزت‌نفس خودش زیاد است. بدان معنی که به‌طور ناخودآگاه افراد دارای عزت‌نفس متوسط جذب کسانی می‌شوند که آن‌ها نیز عزت‌نفسی متوسط دارند و بالعکس افراد دارای عزت‌نفس بالا نیز با یکدیگر ارتباط برقرار می‌کنند (مانسون، ۲۰۱۱). در مقابل، عزت‌نفس پایین نتیجه برداشت منفی از «خود» است، برخلاف افرادی که دارای عزت‌نفس بالا هستند و خود را دوست دارند و برای دستاوردهای خود ارزش قائل هستند. اما افراد دارای عزت‌نفس پایین، در بیشتر موارد احساس خوبی نسبت به خود ندارند. افراد دارای عزت‌نفس پایین اغلب به‌دلیل احساس بی‌ارزشی و اینکه لیاقت دوستی با دیگران را ندارند، اغلب پیش‌زمینه ذهنی شیوه‌های برقراری روابط دوستانه را از دست می‌دهند (وانگ، ژائو و لی، ۲۰۱۹). بنابراین عزت‌نفس نقش مهمی در ایجاد رابطه دوستانه و حفظ آن بر عهده دارد، از این‌رو فراگیری مهارت‌های ارتقایبخش عزت‌نفس از اهمیت خاصی برخوردار است و موجب می‌شود تا افراد علی‌رغم مخالفت خانواده‌ها بتوانند طبق معیارهای خود در انتخاب همسر پیش بروند.

پژوهش حاضر با محدودیت‌هایی روبه‌رو بود؛ از جمله اینکه از آنجایی که این پژوهش براساس شیوه خودگزارشی صورت گرفته، ممکن است تحت‌تأثیر عواملی چون گرایش به دادن پاسخ‌های جامعه‌پسند و بهتر جلوه دادن خود از سوی آزمودنی‌ها باشد. به‌دلیل شیوع کرونا ویروس و استفاده از پرسش‌نامه‌های آنلاین، نمونه‌های پژوهش بیشتر از افرادی بودند که از شبکه‌های اجتماعی استفاده می‌کردند. برای تحقیقات آینده، با توجه به ارتباط بین متغیرهای عزت‌نفس و انواع سبک دلبستگی با متغیر انتخاب همسر، پیشنهادهای زیر ارائه می‌شود: ۱. این موضوع در مشاوره پیش از ازدواج مورد بررسی قرار گیرد؛ ۲. به‌منظور اطمینان بیشتر از نتایج، تکرار پژوهش با استفاده از نمونه‌های گسترده‌تر توسط پژوهشگران دیگر صورت گیرد؛ ۳. در تحقیقات بعدی، از روش تحقیق کیفی و ابزار مصاحبه برای سنجش ملاک‌های همسرگزینی بهره گرفته شود؛ ۴. در تحقیقات بعدی، اختلاف سنی زوجین نیز مورد بررسی قرار گیرد؛ ۵. پژوهشگران در پژوهش‌های بعدی به بررسی ارتباط این متغیرها در جامعه آماری جداشده و طلاق‌گرفته بپردازند تا به نقش عزت‌نفس، نوع سبک دلبستگی و شیوه انتخاب همسر بر جدایی زوجین اطلاع حاصل کرده و برای کاهش طلاق تلاش کنند.

پی‌نوشت‌ها

1. Wang
2. Adamczyk
3. Islam
4. Markman
5. Makhliyo
6. Imamoglu, Ades & Wiesfeld
7. Hunt
8. Manning & Smock
9. Kline
10. Self-esteem
11. Donnellan
12. Orth & Robins
13. Luciano & Orth
14. Brase & Dillon
15. Monteiro
16. Erol & Orth
17. Attachment
18. Yahya & Azhar
19. Benson, Sevier & Christensen
20. Simpson
21. Estates & Burke
22. Perlin
23. Brennan, Clark & Shaver
24. Fraley, Waller & Brennan
25. Fairchild & Finney
26. Sibley & Ural

EXTENDED ABSTRACT

Studying the Impact of Self-Respect and Attachment Styles in Predicting Spouse Choice in Couples Who Are Recently or about to Be Married

Introduction: Happiness or dissatisfaction in a married life depends on an individual's choice at the moment of marriage (Mirahmadi, Fatehi Zadeh, Etemadi, et al, 2019). Research shows that spouse selection is one of the most significant choices in an individual's life and has a major impact on one's growth and evolution in personality (Islam, 2021). In the past, young people did not have an active role in choosing their spouse and the responsibility was mostly shouldered by the families and friends. Conversely, nowadays young men and women bear the grunt of the responsibility when it comes to their own marriages (Bashir Gonbadi, Dargahi, Ahmad Boukani, and Fadakar, 2021). It is vital to point that an individual's spouse choice is impacted by many factors. One these aforementioned factors is self-respect. Self-respect is an individual's positive or negative perception of themselves. Multiple researches have studied the link between self-respect and spouse choice and have demonstrated that there is a relationship between them (Samadi, 2014), and also between self-respect and adult attachment. Attachment styles are of the most impactful factors in interpersonal relationships and are rooted in childhood and nurturing environment. The same attachment style persists into adulthood (Ashteh & Karami, 2018). Despite this, few studies have been conducted on the role of these two factors on couples who are recently or about to be married. Most researches have studied other statistical populations and it is important to study this demographic. Considering what was pointed out, this research aims to study the link between self-respect and attachment styles and predicting spouse choice in couples who are recently or about to be married.

Methodology: The methodology of this research was applied and descriptive, based on the correlation of the multivariate nominal logistic regression type using the simultaneous method. The statistical population of this research included all newly or about to be married Iranian couples living in Iran in the year 2021, who had at least one year of relationship (whether married or betrothed). Voluntary non-random sampling method was used. Considering that this study has two predictor variables and one criterion variable, and considering the background of the study, the sample size of 227 couples was selected. People participated on a voluntary basis through a hyperlink sent to them. After informing them and obtaining their consent, they were directed to the questionnaires page of this research online and completed the surveys. Questionnaires included Mazaheri's Spouse Choice Styles (2008) Self-Esteem Three-Dimensional Questionnaire (2014) and the Revised Questionnaire of Experiences in Close Relationships (1998). Finally, the collected data were analyzed.

Findings: Data analysis reveals that the first spouse choice style (courtship with the consent of the individual and the family), would be reduced by anxious and indifferent attachment styles had the respective probabilities of 0.064 and 0.057 and would be increased with self-respect by 1.24. The probability of the second spouse choice style (courtship and forced marriage) would be reduced by self-respect by 0.91. Safe attachment style and self-respect increase the probability of the third spouse choice style (relationship and marriage with family's approval), respectively by 21.74 and 1.28. Self-respect also increases the probability of the fourth spouse choice style (infatuation and marriage despite family's disapproval) by 1.18. Therefore according to the results, research hypothesis is confirmed. In order to compare people who are about to get married with newly-weds, MANCOVA test was used. In this test, the variable duration of relationship and marriage was controlled. The results showed that there is no significant difference between the research variables in two groups of people about to get married and newly-weds.

Conclusion: In summary, the results demonstrate that self-respect and attachment styles is related to spouse choice in people who are recently or about to be married and can be predictive. This research had its limits: as it relied on self-reports, it might have been impacted by social-desirability bias. Due to the COVID-19 pandemic and utilizing online questionnaires, research population mostly consisted of social media users. For future research, considering the link between self-respect and attachment styles and spouse choice, it is recommended to study the issue in pre-marital counseling. It is also recommended to study these variables in separated and divorced couples to find any possible links between self-respect, attachment styles, and spouse choice with divorce in order to help reduce divorce rates.

References

- Abedi, M., Fatahizadeh, M., Ahmadi, S., & Nilforoshan, P. (2009) The relationship between attachment dimensions and the five personality factors from an individual and couple perspective. *Journal of Family Research*, 22, 272-257 [in Persian].
- Abedi, M., Fatahizadeh, M., Ahmadi, S., & Nilfroshan, P. (2010) The relationship between attachment dimensions and the five personality factors from an individual and couple perspective. *Journal of Family Research*, 22, 272-257 [in Persian].
- Adamczyk, K. (2017). Direct and indirect effects of relationship status through satisfaction with relationship status and fear of being single on Polish young adults' well-being. *Personality and Individual Differences*, 111, 51-57.
- Ainsworth, M. D. S., & Bowlby, J. (1991), an ethological approach to personality development. *American Psychologist*, 46, 331-341.
- Ainsworth, M. D. S., Blehar, M. C., Water, E., & Wall, S. (1978). *Patterns of attachment: A psychological study of the strange situation*. Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Ajeli Lahiji L., & Besharat, M. A. (2018). Prediction of family function and life quality based on the attachment styles of couples. *FPJ*, 3 (2), 119-138 [in Persian].
- Amani, R, Majzoubi, M. (2015). *The relationship between attachment styles and self-esteem*, the fourth national conference on counseling and mental health, 17(4), 34-56 [in Persian].
- Ashte, K., Karmi, J. (2017). Prediction of attitude towards marriage through personality traits, attachment styles and family atmosphere in unmarried female students of Razi University of Kermanshah. Scientific. *Journal of Rooyesh Ravanshenasi*. 355-374, 7 (11) [in Persian].
- Bashirgonbadi, S., Dargahi, S., Ahmadboukani, S., Fadakar, P. (2021). Examining the Causal Model of Marital Satisfaction Based on Attachment Styles with the Mediating Role of Triangulation. *j.health*, 12 (1), 37-49 [in Persian].
- Benson, L. A., Sevier, M., & Christensen, A. (2013). The impact of behavioral couple therapy on attachment distressed couples. *Journal of Marital and Family Therapy*, 39(4), 407-420.
- Bowlby, J. (1982). Attachment and loss: retrospect and prospect. *American journal of Orthopsychiatry*, 52(4), 664.
- Brase, G. L., & Dillon, M. H. (2022). Digging deeper into the relationship between self-esteem and mate value. *Personality and Individual Differences*, 185, 111219.
- Brennan, K. A., Clark, C. L., & Shaver, P. R. (1998). *Self-report measurement of adult attachment: An integrative overview*. In J. A. Simpson & W. S. Rholes (Eds.), *Attachment theory and close relationships* (pp. 46–76). London: The Guilford Press.
- Donnellan, M. B., Trzesniewski, K. H., & Robins, R. W. (2011). *Self-esteem: Enduring issues and controversies*. In T. Chamorro-Premuzic, S. von Stumm, & A. Furnham (Eds.) *Handbook of individual differences* (pp. 718-746). New York, NY: Wiley-Blackwell.
- Ebrahimi, N., Koraei, A., Abbaspour, & Shahbazi, M. (2020). The Effect of Individual Identity Dimensions on Attitude toward Marriage with Mediating of Marital Horizons Components in single male postgraduate students. *Social Psychology Research*, 10(39), 82-59 [in Persian].

- Ebrahimian, M. (2018) *The relationship between self-esteem and self-efficacy of love styles and marital satisfaction in couples*, Master's Thesis, Department of Psychology, Higher Education Institute of Sana [in Persian].
- Fairchild, A. J., & Finney, S. J. (2006). Investigating Validity Evidence for the Experiences in Close Relationships-Revised Questionnaire. *Educational and Psychological Measurement*, 66(1), 116–135.
- Fraley, R. C., Waller, N. G., & Brennan, K. A. (2000). An item response theory analysis of self-report measures of adult attachment. *Journal of Personality and Social Psychology*, 78, 350-365.
- Habibi, M., Vakili, Y., Fadaei, Z., Ansarinejad, F., Pooravari, M., & Salehi, S. (2018). Love styles, criteria of pre and post marriage and communication styles in couples. *Journal of Research and Health*, 8(4), 346-355.
- Hunt, J. M. (2009). *A " Cohabitation Effect"? Cohabitation, Parental Divorce, and Marital Success*. Ohio State University
- Imamoğlu, E., Ads, M., & Weisfeld, C. C. (2019). What is the impact of choosing one's spouse on marital satisfaction of wives and husbands? The case of arranged and self-choice Turkish marriages. *Journal of Family Issues*, 40(10), 1270-1298.
- Islam, M. N. (2021). Gender differences in mate selection criteria among university students in Bangladesh: A study from the social homogeneity perspective. *Heliyon*, 7(6), e07378.
- Jamalnik, M., Falsafinejad, M. R., & Khodabakhshi-koolaei, A. (2020). Long-term Marital Satisfaction: Couples' Narratives of the Role of Mate Selection. *Journal of Client-Centered Nursing Care*, 6(4), 0-0.
- Jebraeili, H., & Hasani, J. (2018). Investigating the anticipative role of the attachment styles and personality traits in cultural values of marriage in men and women. *Women's Studies Sociological and Psychological*, 15(4), 101-122 [in Persian].
- Jwaheri mohamadi, M., Klantar kosheh, S. M., & Farahbaksh, K. (2015). The Comparison of Marital Satisfaction between Traditional and non-Traditional Couples in Tehran. *Family Counseling and Psychotherapy*, 5(2), 123-142 [in Persian].
- Khazaei S, Hashemi Nusrat Abad T, Heydarian Z, Mirbak Z, (2014) Attachment styles and attitudes towards choosing a spouse at Tabriz University. Conference title: Congress of the Iranian Psychological Association. Type of conference: Scientific associations. Sponsor: *Iranian Psychological Association* [in Persian].
- Khojasteh Mehr, R., Koraei, A., Abbaspour, Z., & Koochaki, R. (2012). The Role of Anxiety and Avoidance Attachment and Attribution in Marital Forgiveness: Testing a Mediation Model. *Biannual Journal of Applied Counseling*, 1(2), 51-72 [in Persian].